

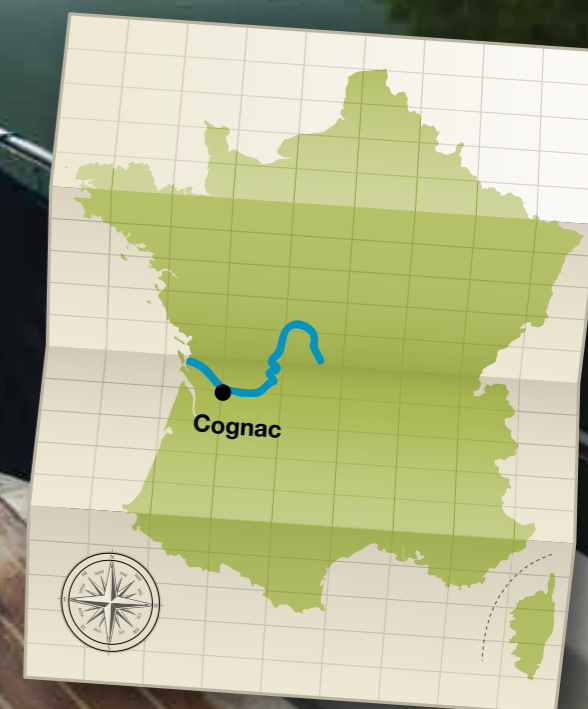

Varen zonder vaarbewijs

In Frankrijk geven ze je zonder blikken of blozen een luxejacht van een metertje of 13 mee. Zelfs aan een Panoramaverslaggever en zijn zwangere vriendin.

Pas de problème, monsieur. Bon voyage!

TEKST JOCHEM DAVIDSE FOTO'S RUBEN ESHUIS

You're a very brave man," zegt de Britse Angela wanneer ik mijn naam en handtekening zet onder het kopje 'Captain'. Het zijn niet de bemoedigende woorden waarop ik hoopte. Thuis in Nederland viel de bek ook al wagenwijd open wanneer ik over onze vakantieplannen vertelde. Het droeg allemaal niet bepaald bij aan mijn zelfvertrouwen als beginnend kapitein van een motorjacht.

"Op een jacht? Jij? Zonder begeleiding? Lijkt me sterk, maat," zei een vriend van me in de kroeg.

"Serieus, ik heb het gecheckt. *Pas de problème, monsieur,*" lachte ik nonchalant.

"Pas de problème? Met een roeiboortje niet nee, of met een waterfiets, maar een motorjacht gaan ze jou echt niet zomaar meegeven. Niet zonder vaarbewijs in elk geval."

"Ik hoop het toch wel. Anders wordt het flink roeien, met twee slaapkamers en een keuken aan boord..."

Over de vraag of het mocht maakte ik mij niet druk. Het was al geboekt. Het mocht. *'Sans permis, c'est permis!'* las ik op de website van bootverhuurder Les Canalous/FPP Travel. Zonder vergunning, het mag! Eronder stond een foto van een stralend modelgezinnetje op het zonovergoten dek van een gigantische boot. Vader lachend aan het stuur.

Mijn stuurmanskunst raakt kant nog wal. Kortom, niets mis mee.

'By the way, you've been upgraded,'
zegt Angela. Ze kijkt er angstig bij,
alsof ze me geen sleutelbos overhandigt
maar een handgranaat

Drankje erbij, geen vuiltje aan de lucht. Angela, de goedlachse dame die in de jachthaven van het Franse Cognac de formaliteiten afhandelt, bladert voor een laatste keer door de formulieren. Ik heb inmiddels een keer of tien mijn handtekening gezet en blijkbaar is elk risico zo afdoende gedekt. Angela haalt

de sleutels tevoorschijn.

"*By the way, you've been upgraded,*" zegt ze, terwijl ze me de sleutelbos geeft. Dat lijkt mij in eerste instantie goed nieuws, maar al snel slaat de twijfel toe. De verontschuldigde manier waarop Angela het zegt, baart mij enigszins zorgen en bovendien kijkt ze er nogal angstig bij. Alsof ze me geen sleutelbos, maar een handgranaat overhandigt.

Meer geluk dan stuurmanskunst

Buiten op een bankje, in de gulle Franse zon, zit mijn vriendin Karin voldaan over haar buik te wrijven. Ze is nu vijf maanden zwanger. Mocht ik straks als kapitein ernstig falen – een ijsberg over het hoofd zien of zo – dan staat dus niet alleen mijn eigen leven op het spel, bedenk ik terwijl ik de verschillende boten in de jachthaven van Cognac overzie. De kleinste is een meter of 5 lang, de grootste bijna 15. Zonder omwegen loop Angela op de allergrootste af. Een Tarpon 42 Trio Prestige, lees ik op de zijkant. Een gevaarte van 13 meter lang, luisterend naar de naam Solène. Aan boord

Na de eerste honderd meter van het ultrakorte praktijkexamen heeft instructeur Marcin er nog steeds alle vertrouwen in.

bevinden zich drie slaapkamers, drie toiletten en douches, een flinke lounge-ruimte en een keuken met vaatwasser. Het jacht biedt onderdak en slaapruijme aan zes tot acht personen. Ik voel de ogen van Karin in mijn rug priemen. "Wat moeten wij met zo'n fucking grote boot?" vraagt ze, wrijvend over haar buik.

Ik haal mijn schouders op en waag een krampachtige poging tot lachen.

"Upgrade," zeg ik.

Angela legt twee zware multomappen op tafel. Een ervan is de kaart van de rivier de Charente met daarbij een hoop informatie over de dorpjes, steden en andere bezienswaardigheden die we langs de rivier zullen tegenkomen. Dat is voor later. Voor nu gaat mijn interesse volledig uit naar de andere map, die zeker drie keer zo dik is: de gebruiksaanwijzing van de Solène.

Hadden ze me dit niet iets eerder kunnen sturen? Een jaartje geleden of zo? Maar voordat de moed me volkomen in de teenslippers zakt, stelt Angela me gerust. Het boekwerk is puur bedoeld als naslagwerk voor als er onderweg

onverhoopt iets misgaat. Een dashboardlampje dat ineens knippert, een waterpomp die dienst weigert of een motor die niet start. God verhoede het. Omdat Angela zelf ook nog nooit heeft gevaren – "*Oh good heavens, no!*" – roept ze er een collega bij om uit te leggen hoe de Solène werkt. Zijn naam is Marcin, een Franse Hongaar die, om het allemaal nog wat gemakkelijker te maken, zeer gebrekkig Engels spreekt. Verder lacht hij vooral veel en zonder duidelijke aanleiding. Van zijn uitleg begrijp ik hooguit de helft.

"Snap je het nou?" vraagt Karin een paar keer aan mij. "Straks is ie weg hè, dan kun je het niet meer aan hem vragen? Snap je het nou echt?"

Ik kijk haar niet aan. Af en toe knik ik of schrijf ik iets op. Gewoon om iets op te schrijven. Wanneer Marcin mij iets te lang zwijgend aankijkt, mompel ik dingen als *oké of all clear* en *of course*. Na de theorie volgt het praktijkexamen. Marcin meert de Solène af, legt de boot in het midden van de Charente en duwt mij dan achter het stuur.

"Good, good," zegt hij terwijl ik gewoon

rechtdoor onder een brug door vaar. "Very good!" Maar vlak daarna pakt hij het stuur over en rukt hij de gashendel van de Solène met een ruk naar zich toe. Volle kracht achteruit.

"Look, look!" zegt hij wijzend op het ondiepe water voor ons. Verdomd, waren we toch bijna vastgelopen. Na 300 meter varen.

Even verderop, aan de rand van Cognac, komen we de eerste sluis tegen. Daar zijn er nogal wat van in de Charente. De meeste, zoals ook deze, zijn handmatige zelfbedieningssluizen. Met meer geluk dan stuurmanskunst vaar ik ons jacht de smalle sluis in. Marcin springt van boord en legt de voor- en achterkant van het schip met touwen vast aan de kade.

Terwijl Karin aan boord blijft, draaien Marcin en ik met vereende krachten de sluisdeuren open. Marcin probeert in zijn eigenaardige Engels, maar vooral met zijn handen en voeten, uit te leggen hoe een sluis precies werkt. Hij krijgt daarbij hulp van een oud Frans baasje dat zich er ongevraagd mee bemoeit waardoor ik er helemaal geen touw meer aan vast kan knopen. Hij heeft een skippybal onder zijn T-shirt en een tand of vijf in zijn mond en van zijn gerochel versta ik alleen het laatste woord. "Compris?" vraagt hij.

Even een sluisdeur open slingeren.

Volle kracht vakantie!

“Compris,” zeg ik en vriendelijk lach ik naar hem terug. De sluis blijkt gelijk het laatste deel van het ultrakorte praktijkexamen. Aan dezelfde kant als waar we erin voeren stuurt Marcin de boot er weer uit, vaart hem terug naar de jachthaven, legt hem daar vast aan de kade en kijkt ons nog een laatste keer lachend aan. “Oké, goodbye,” zegt hij.

Zwarte streepjes: sluisen

Een rondvaartboot vol grijze kapsels passeert. Hennessy, lees ik op de zijkant. Cognac is bekend om zijn cognac. Logisch. Rémy Martin, Hennessy, Camus, Otard, Martell, allemaal hebben ze hier hun distilleerderij. Statige gebouwen die vooral drankliefhebbers en toeristen op leeftijd lijken te trekken. Veruit de meeste toeristen die de Poitou-Charentes bezoeken, de streek waarin het stadje ligt, trekken naar de Atlantische kust, niet zo zeer naar het binnenland dat weinig spectaculair is. Vrij plat en behoorlijk leeg. Of in reisgidsstaal: lieflijk, glooiend en landelijk. Terwijl Karin de koffer uitpakt en onder het voordek onze slaapkamer inricht, bestudeer ik de kaart van de Charente, de rivier waarop we de komende dagen varen. Of zinken. De vraag is simpel: links- of rechtsaf? Linksaf richting de kust en door het Romeinse stadje Saintes? Of toch rechtsaf naar het

binnenland, richting Angoulême, waar een prachtige kathedraal schijnt te staan? Het is mij om het even. Totdat Karin zich over mijn schouder heen buigt en vraagt wat toch al die zwarte streepjes zijn op de kaart. Mij was het nog niet opgevallen, maar de hele rivier wordt door zwarte streepjes in stukken gehakt. Soms in grote stukken, soms in kleine. In de legenda zoek ik naar de betekenis ervan. Zwarte streepjes: sluisen. Verschrikt begin ik te tellen. Links van Cognac slechts een stuk of drie, maar rechts ervan wemelt het van de zwarte

De beste stuurliu ontbijten aan wal.

streepjes. Zestien in totaal. En de meeste handmatig. Het soort sluisjes waarover Marcin me eerder vertelde dat je er per stuk wel een klein halfuur aan kwijt bent. Dank je de koekoek. Ik wil ineens heel graag naar Saintes. Ik ben gek op Romeinse stadjes. Karin gelukkig ook. We gaan linksaf. Stoerder dan ik mij voel schuif ik de gashendel van de Solène naar voren. Eerlijk is eerlijk, het voelt toch een beetje alsof je als 16-jarig ventje in de Ferrari van de buurman stapt. Ons besluit om linksaf richting de kust te varen betekent helaas wel dat we een U-turn moeten maken. Voorzichtig draai ik aan het enorme stuur, daarna iets minder voorzichtig en al snel sta ik eraan te slingeren alsof het het Rad van Avontuur betreft. Het schip reageert nauwelijks.

“Rustig, rustig!” roept Karin. “Het is een boot hè, geen auto. Een boot reageert veel later. Je hebt de *Titanic* toch wel gezien?” Natuurlijk, de *Titanic*... Karins nautische kennis is voornamelijk – en ik vrees zelfs uitsluitend – afkomstig van de film *Titanic*, maar ze heeft wel gelijk. Heel even ligt de Solène met haar neus richting Saintes, maar net wanneer ik triomfantelijk volle kracht vooruit wil, draait ze doodleuk door en begint mijn bocht verdacht veel op een pirouette te

Vlekkeloos aanmeren in een sluis, een kind kan de was doen. En een zwangere vrouw trouwens ook.

lijken. Het gaat al richting het eind van de middag wanneer we slingerend als een ouwe zatlap de stad achter ons laten. Misschien niet eens zo'n heel ongebruikelijke manier om Cognac te verlaten. Hard gaat het niet, zo'n boot. Hooguit een kilometer of 10 per uur. Maar daar gaat het niet om. We worden nergens verwacht, we hoeven nergens naartoe. De reis is het doel. Zoals het landschap voorbijglijdt, zo glijden ook de laatste

spanningen en zenuwen van mij af. En even later de eerste biertjes door mijn keelgat. Vakantie. Hoeveel mag je eigenlijk drinken op zo'n boot? Daar zei die Marcin dan weer geen woord over. Of misschien ook wel, wie weet? De sfeer slaat om wanneer de eerste sluis in zicht komt. Ogenblikkelijk maakt de prille ontspanning plaats voor lichte paniek. Waar is Marcin? Oh mijn god, we zijn alleen! We zijn alleen en we

weten niks! Hoe ging het ook alweer, zo'n sluis? En in welke volgorde? Gas terug, rustig aan. Eerst aanleggen bij de steiger, dan zien we wel verder. “Moet ik iets doen?” vraagt Karin. “Jij springt straks met het touw op de steiger!” deel ik als kapitein mijn eerste orders uit. “Serieus?” vraagt Karin. “En dan trek je de boot gewoon rustig naar je toe.” “Serieus?” “En dan een goede knoop erin en daarna doen we de achterkant!” “Serieus?” “Wat nou met je serieus?!? Ik doe dit ook voor het eerst Kaar, doe gewoon even wat ik zeg en hou...” Pas dan kijk ik naar haar. Ze staat op het voordek, wrijvend over haar bolle buik. Serieus? Wat ben ik voor een achterlijke kapitein? Even je zwangere vriendin op een gammele steiger dumpen en een boot naar de kant laten sleuren... Ik zou nog erger zijn dan die lafaard van de *Costa Concordia*. “Laat mij maar sturen,” zegt Karin doodkalm. Rustig manoeuvreert ze de Solène langs de steiger. Springen hoeft niet eens. Ik stap zo van boord, leg de voor- en

Samen in de natte cel.

Alle worst aan dek.

Diner voor twee in de lounge-ruimte van de Solène.

achterkant vast met de touwen en draai dan de sluisdeuren open. Hetzelfde tafereel herhaalt zich in de sluis. Achteloos stuurt Karin het 4 meter brede jacht in de smalle doorgang en zonder slag of stoot legt ze het gevaarte aan de kade. Ik draai de deuren achter ons dicht, draai daarna de sluisdeuren vóór ons weer open, maak de touwen los, spring terug aan boord en gaan met die banaan. Kind kan de was doen. En een zwangere vrouw trouwens ook.

Licht krankzinnige blik

Na de eerste sluis keert de ontspanning

weer terug. Wanneer we 's avonds zijn aangelegd, ergens in de *middle of nowhere*, trek ik een fles wijn open en steek ik op het achterdek onze gasbarbecue aan. Karin draait in de keuken een salade in elkaar. Straks pleuren we alles in de vaatwasser, drinken we nog een goede espresso op het dek en kruipen daarna in een heerlijk tweepersonsbed. Het is eigenlijk gewoon een luxe hotel op het water, zo'n privéjacht, alleen zonder de luidruchtige burens. De volgende morgen varen we langs tientallen vissers en een paar prachtig vervallen landhuizen – geen volk dat

gebouwen zo mooi kan verwaarlozen als de Fransen – richting Saintes. De slingerende Charente wordt vrijwel overall omzoomd door overhangende bomen met daar achter kilometers uitgestrekt akkerland. Hier en daar duikt een flinke vis kort op boven de waterspiegel. Zwanengezinnen en andere watervogels zijn druk met hun dagelijkse bezigheden en lijken zich weinig aan te trekken van de brommend voorbij glijdende Solène. Herkauwende koeien kijken ons glazig na. Onderweg zien we nauwelijks andere boten maar 's middags in Saintes is het druk aan de kade. Tussen twee nog veel grotere schepen zit een ruimte waarin we onze 13 meter misschien net kwijt kunnen, maar of je dat ook zonder vaarbewijs en zonder schade voor elkaar krijgt is zeer de vraag. Stapvoets varen we voorbij de aanlegplek.

“Laat mij maar,” zeg ik tegen Karin. Aanleggen oké, maar achteruit inparkeren, dat zijn mannenzaken. Ik zet de boot in zijn achteruit en stuur in. Op de boot naast ons zit een gezinnetje te lunchen. De kont van de Solène is slechts 3 meter van hun stokbroodje verwijderd en nadert gestaag. Misschien heb ik toch niet helemaal de ideale hoek te pakken. Het gezinnetje is inmiddels opgehouden met kauwen. Met open monden staren ze ons aan. Nog anderhalve meter. De angst in hun ogen. Dit is geen inparkeren, dit is enteren. “Draaien,” mompel ik tegen de Solène. “Draaien!”

Met minder dan een meter speling zet Karin de gashendel op standje volle kracht vooruit. Het lunchende gezinnetje schrikt even van het plotselinge motorgeweld, maar kan dan opgelucht ademen. Ze zijn aan een scheepsramp ontsnapt. En wij ook. Karin parkeert ons jacht even later keurig op de gewenste plek, maar toch blijft de vader van het gezin mij nog altijd met een verwijtende en licht krankzinnige blik aan staren.

“Bon appetit!” roep ik zo vrolijk mogelijk. “Merci,” broemt de man onwillig terug. Saintes is inderdaad een prachtig en charmant stadje met een oude

Romeinse poort, fraaie oude panden en sfeervolle, smalle straatjes, maar Karin laat zich daardoor niet afleiden. Na een lunch en een paar uur winkelen stappen we weer aan boord van ons drijvend privéhotel en zetten we koers richting de jachthaven van Port d'Envaux, een slaperig Frans dorpje waar die avond een knetterend onweer losbarst. Oorverdovend hamert een stortbui op het dek boven ons terwijl de bliksem-schichten weerkaatsen in het donkere water van de Charente. Het is een indrukwekkende voorstelling waarbij Karin en ik op de eerste rij zitten, comfortabel en droog in de buik van het schip.

Na vier dagen leveren we de boot weer in. Met enige tegenzin maar vooral met gepaste trots. Met nul ervaring hebben we 100 kilometer gevaren. We hebben sluisen getrotseerd, achteruit ingeparkeerd en een hels onweer doorstaan,

Aye aye kapitein!

maar de Solène vertoont nog niet de minste kras of deuk. Geen vaarbewijs? Geen probleem. Een vriendin of vrouw die kan sturen is meer dan genoeg. ●

Zelf stuurman worden?

Zelf ook eens op een andere manier vakantie vieren? FPP Travel biedt de keuze uit vele verschillende boten en uit zo'n vijftig vertrekhavens verspreid over heel Europa. Geen vaarbewijs? Geen probleem. Voor alle mogelijkheden en aanvullende informatie: www.france-passion-plaisance.fr of www.rivieretoerisme.com. Alvast een behouden vaart gewenst!

Ooit werd de stad Saintes veroverd door de Romeinen. Ook wij brengen er bijna een vijandelijke boot tot zinken.

